

ผลงานเข้าร่วมโครงการประกวด LIKE Talk Award Final Round ตอน Innovation

ชื่อเรื่องเล่า **ถุงอุ่นใจคลายหนาว**

หน่วยงาน งานห้องคลอด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี

ประเภทนวัตกรรม ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)

รายชื่อสมาชิก นางสาวรณิ นาคะ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

นางประภา อารีย์กับ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

1. ที่มา

อุบัติการณ์ภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ(Hypothermia) 36.8 องศาเซลเซียส พบได้บ่อยในทารกแรกเกิด จนถึง 2 ชั่วโมงหลังคลอด เนื่องจากทารกมีปัจจัยส่งเสริมให้เกิด เพราะมีพื้นที่ผิวกว้างเมื่อเทียบกับน้ำหนักตัว และมีปริมาณไขมันใต้ผิวหนัง (Brow fat) ซึ่งเป็นฉนวนกันความร้อนน้อย จึงเก็บรักษาความร้อนไว้ได้ไม่ดีพอ อีกทั้งยังสามารถสูญเสียความร้อนได้หลายทาง เช่น การพาความร้อน การนำความร้อน การระเหย การแผ่รังสี การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำส่งผลกระทบต่อร่างกายทำให้เกิดภาวะเลือดเป็นกรด น้ำตาลในเลือดต่ำ เกิดภาวะหายใจลำบาก ออกซิเจนในเลือดต่ำ มีภาวะกายเขียว หัวใจเต้นช้า หยุดหายใจ น้ำหนักขึ้นช้า ปัสสาวะออกน้อย ไตวาย ทารกที่มีอุณหภูมิร่างกายต่ำอย่างรุนแรง และเป็นอยู่นานจะมีความผิดปกติของระบบการแข็งตัวของเลือด มีอัตราการตายประมาณร้อยละ 25-50 จากเลือดออกในปอดหรือสมอง ดังนั้นการควบคุมดูแลและป้องกันให้ทารกมีอุณหภูมิร่างกายที่ปกติ จะสามารถทำให้ทารกอยู่ในภาวะที่ปลอดภัย ลดอัตราการเจ็บป่วยได้ จากสถิติงานห้องคลอด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 5 ราชบุรี เดือน ต.ค. - ธ.ค. พ.ศ. 2559 พบอุบัติการณ์การเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำของทารกแรกเกิด 9.93 % ซึ่งเป็นอัตราที่สูง จากปัญหาดังกล่าวจึงได้คิดวิเคราะห์ หาสาเหตุ ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ห้องคลอด มีการพัฒนาเป็นนวัตกรรม ถุงอุ่นใจคลายหนาว ซึ่งเป็นถุงผ้าบรรจุฉนวนกันความร้อน(ถั่วเขียว) ในการห่อตัวทารกไปให้มารดาที่อยู่หอผู้ป่วยหลังคลอดหรือส่งไปยังแผนกกุมารเวชกรรม เพื่อช่วยป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิด

3. ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม “ถุงอุ่นใจ คลายหนาว”

3.1 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ ผ้าฝ้าย มีลวดลาย สีสดใส, ผ้านานาโน, ถุงผ้าใส่ถั่วเขียว 2 ถุง

3.2 ขั้นตอนการเย็บ ถุงอุ่นใจคลายหนาว

3.2.1 สร้างแบบถุงอุ่นใจคลายหนาว ขนาดกว้าง 65 ซม. ยาว 74 ซม.

3.2.2 ใช้ผ้าฝ้าย 3 ชั้น ผ้าฝ้ายชั้นนอก 2 ด้าน ตรงกลางใช้ผ้านานาโน เย็บผ้าทั้ง 3 ชั้นให้ติดกัน

3.2.3 ตัดผ้าตามแบบที่สร้างไว้

3.2.4 ด้านในถุงเย็บผ้า 3 ชั้น ขนาดกว้าง 30 ซม. ยาว 36 ซม. สำหรับใส่ถั่วเขียว

3.2.5 ตัดซิปล้านหน้าถุงอุ่นใจคลายหนาว

3.2.6 เย็บผ้า 3 ชั้นขนาด 40 x 35 ซม.และ 24 x 34 ซม.และเย็บซ้อนกัน โดยชั้นเล็กอยู่ด้านใน แล้วนำมาเย็บด้านหน้า ชั้นเล็กใช้ทำเป็นถุงใส่ถั่วเขียว ชั้นใหญ่ปิดทับเพื่อเพิ่มความอบอุ่นให้กับทารกแรกเกิด

3.2.7 เย็บประกบผ้าด้านบน

3.3 การเย็บถุงผ้าฉนวนกันความร้อน(ถั่วเขียว)ใส่ด้านหน้าขนาดเล็ก (S) 200 กรัมและขนาดใหญ่ (L) 300 กรัม อย่างละ 1 ถุง และถุงผ้าฉนวนกันความร้อน(ถั่วเขียว) ใส่ด้านหลังขนาดเล็ก (S) และขนาดใหญ่ (L) อย่างละ 1 ถุงๆละ 1,000 กรัม

3.4 ทดสอบประสิทธิภาพถุงอุ่นใจคลายหนาว โดยตรวจสอบความเรียบร้อยของการเย็บ รอยตะเข็บ ความคงทนและความสวยงาม ขนาดและความเหมาะสมในการห่อตัวทารกแรกเกิด

3.5 หลังจากทดสอบประสิทธิภาพถุงอุ่นใจคลายหนาว ได้มีการพัฒนาโดยปรับเป็น 2 ขนาด เพื่อให้เหมาะสมกับทารกแรกเกิดโดยใช้น้ำหนักเป็นเกณฑ์ ดังนี้ ขนาดเล็ก (S) สำหรับทารกแรกเกิดน้ำหนักต่ำกว่า 3,000 กรัมและขนาดใหญ่ (L) สำหรับทารกแรกเกิดน้ำหนัก 3,000 กรัมขึ้นไป

4. วิธีใช้ เมื่อต้องการใช้ให้อุ่นถุงอุ้งใจ(ถั่วเขียว)ในไมโครเวฟที่ตั้งกำลัง 800 วัตต์ นาน 1 นาที แล้วขยำ ถั่วพิชในถุงผ้าให้เข้ากัน แล้วนำไปใส่ด้านหน้าและด้านหลังตามขนาดเล็ก (S) และขนาดใหญ่ (L)

กรอบแนวคิดนวัตกรรม “ถุงอุ้งใจคลายหนาว”

5. ผลการใช้นวัตกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์

5.1 สามารถพัฒนาบริการทางการแพทย์ด้านการดูแลทารกแรกเกิดโดยการใช้ถุงอุ้งใจคลายหนาวมาใช้ เพื่อเพิ่มความอบอุ่น ช่วยป้องกันการเกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดระหว่างการส่งต่อทารกไปอยู่กับ มารดาที่หอผู้ป่วยหลังคลอดหรือแผนกกุมารเวชกรรม ทำให้อัตราการภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดลดลง

5.2 เกิดกระบวนการเรียนรู้การพัฒนาวัตกรรมการอุ้งใจคลายหนาว โดยปรับขนาดตามน้ำหนักตัวของ ทารกแรกเกิด

5.3 ลดต้นทุนและช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานในการซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์เพื่อความอบอุ่น ร่างกายแก่ทารกแรกเกิดซึ่งมีราคาค่อนข้างแพง แต่ถุงอุ้งใจคลายหนาว ราคาถุงละ 700 บาท

5.4 การประเมินผลความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่จำนวน 22 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มากที่สุดเนื่องจากสะดวก ใช้ง่าย ไม่ยุ่งยาก คงทน การทำความสะอาดง่าย

6. การขยายผลในการนำไปใช้

นำถุงอุ้งใจคลายหนาว ไปใช้ในหอผู้ป่วยหลังคลอดเมื่อต้องส่งต่อมารดาพร้อมทารกเพื่อขอคำปรึกษาและ ฝึกปฏิบัติการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่งานส่งเสริมพัฒนาการเด็ก(คลินิกนมแม่)

7. บทเรียนที่ได้รับ

การส่งต่อทารกแรกเกิดไปอยู่กับมารดาที่ตึกหลังคลอดหรือบางรายส่งไปหน่วยทารกแรกเกิดจะห่อตัว ทารกด้วยผ้าขนหนู ได้นำถุงอุ้งใจมาใช้โดยมีการใส่ถั่วถั่วเขียวทั้งด้านหลังและด้านหน้า เพื่อเพิ่มความอบอุ่น ให้แก่ร่างกาย ทำให้อัตราการภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำในทารกแรกเกิดลดลง เปรียบเทียบก่อนใช้ถุงอุ้งใจคลายหนาว ระหว่าง เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2559 พบภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำร้อยละ 9.93 หลังใช้ เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2560 พบภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำร้อยละ 3.08

ภาพแสดง ถุงอุ้งใจ 2 ขนาดคือ ใหญ่และเล็ก

